లాభం

రచన :
శ్రీ ద్విభాష్యం రాజేశ్వరరావు.

గోవిందరావు మహాపురుషుల జమలోకి రాడు! అతడు జీవితంలో మహాకార్యాలేవీ చేయలేదు. జీవితాన్ని గురించి ఎన్నడూ ఘనంగా ఊహించుకోలేదు! అతనికి మంచితనంపై మంచి అభిప్రాయంలేదు. అనుకున్నది ఆ చరణలో వుంచటం, అనుభవించటం తప్ప; మంచి చెడుల చేరీజు వేసి, కొత్తలుకట్టి ఏదో సాధిద్దామని ఎన్నడూ ప్రయత్నించలేదు. ఖులాసాలకుమాత్రం లోటు రాకుండా జీవితం గడిచిపోతే చాలని ఆత్రపడేవాడు.

గోవిందరావు వృత్తి తెలుసుకోవాలని చాలామంది ప్రయత్నించారు. కాని వాళ్ళు తల పగులకొట్టుకున్నా అతని వృత్తిమాత్రం ఏమిటో వారికి అర్థం కాలేదు. రోజుకు ఇరవైగంటలు పేకాటలో గడపటంవలన అదే అతని వృత్తిగా ఊహించుకోవలసి వచ్చేది. అతని ఇంట్లో కిరసనాయిలు మొదలు తలనూనెవరకూ విస్కీ సీసాలలోనే నిలువవుంచటంవలన అతడు తాగుతాడని అభిప్రాయపడక తప్పలేదు. గోవిందరావు దృష్టిలో కూడా త్రాగటం అనేది తప్పుకాదు. బాధలనూ, దుఃఖాన్నీ మరపింపజేసి; మరో లోకాలతో విహరింప జేసేది ‘మధ్యమే’’ అని అతని అభిప్రాయం!

మడతనలగని షరాయి, రెపరెపలాడే సిల్కు చొక్కాలో రంగేళీపురుషునిలా కన్పిస్తాడు గోవిందరావు! వయసు ముదరకపోయినా కనురెప్పల క్రింద చోటుచేసుకున్న నల్లని నీడలు, వెడల్పయిన మోటు పెదిమలు. దళసరి అద్దాల కళ్ళజోడు; అతని ముఖంలో ప్రత్యేకాకర్షణలు!

తండ్రి ఆర్జించి ఇచ్చిన నలభై ఎకరాల మాగాణీ, ఇంద్ర భవనంలాంటి ఇల్లు, పేకాటలో ఆరిపోయాక; ఇక ఏమి చెయ్యాలో పాలుపోలేదు అతనికి! గడచిన దినాలన్నీ ఖులాసాగా బ్రతకటంచేత, చేతిలో వలసినంత డబ్బు లేకుండా జీవితం గడపటం దుర్భరం అనిపించేది. అతనికి ఎప్పుడయినా తనకు రావలసిన పాతబాకీలు ఏభయ్యో, అరవయ్యో వసూలు అయితే వాటిని ఆధారంగా చేసుకొని, రెండుమూడు వందలు ఆర్జిద్దామని క్లబ్బుకు వెళ్ళి అని కూడా అర్పుకొని ఇంటికి తిరిగివచ్చిన రోజున మాత్రం కా[illegible] బాధ కలిగేది అతనికి.

గొప్పగా బ్రతికినవూళ్ళో త[illegible] ఎత్తుకోవటం కష్టమయినప్పటినుండీ జీవితం ఏదో ఇరుకునపడ్డట్టు అనిపించేది. దారిద్ర్యంలో అడుగుపెట్టాక జీవితంలోని వెలుగురేఖలు ఆరిపోయినట్లు ఏదో చీకటిలో ప్రవేశించినట్లు ఫీలయ్యేవాడు. కొత్తరకం అడుగుపెట్టిన గోవిందరావుకు కొత్తరకం బాధలు మొదలయ్యాయి.

ధనం విపరీతంగా ఆర్జించాలనే కాంక్ష ‘అతనిలో చిన్న అణువు ఆలా ప్రవేశించి ఆకాశమంతయికూర్చుంది. అనేకరకాల ‘ప్లానులు’ వేసి ధనం ఆర్జించాలని, విపరీతమయిన ఆలోచనలలో మునిగిపోయాడు అతను. ‘వ్యాపారం చేయాలంటే పెట్టుబడికావాలి! తన వద్ద పెద్ద మొత్తంలో పెట్టుబడిలేదు! చిన్న పెట్టుబడితో వ్యాపారం చేస్తే తను మూడు జన్మలెత్తినా లక్షాధికారి కాలేదు! మూడు జన్మలుకాదు!—ముప్ఫయి జన్మలు ఎత్తినా కాలేదు! సాధ్యమయినంత త్వరలో తను లక్షాధికారి అయిపోవాలి! ఎలాగ?’

ఈ ఆలోచన అతని మెదడులో ప్రవేశించాక అతనికి నిద్ర కరువయింది. తిండి రుచించడం మానేసింది. మనసు తీవ్రమయిన ఆలోచనలతో అనుక్షణం కతమతమయ్యేది!

ఇంతలో—ఆ వూరికి సుమారు ఇరవయిమైళ్ళ దూరంలో వున్న మరో గ్రామం నుండి—రామారావు వచ్చాడు!

రామారావు గోవిందరావుకి బాల్యస్నేహితుడు!

అతడు వస్తూ తనతోబాటు అమృతంలాంటి సంగతిని—ఒక సంజీవని రహస్యాన్ని వెంటబెట్టుకుని వచ్చాడు. దానితో—నడి సముద్రంలో స్వరం వదులుకొని ఈదులాడుతున్న గోవిందరావుకి—మోటారుబోటు చేతికి అందినట్లయింది.

ఎల్లప్పుడూ చిరుగు చొక్కాతో, మాసినగడ్డంతో, ముఖం మాడ్చుకొని తిరిగే రామారావు; చాలా చలాకీగా, నవ్వు ంతో—కొత్తరూపాయి నోటులాగ తన ఇంటికి వచ్చా .

“నాలుగు నెలల క్రితం లేని ఈ షోకులన్నీ ఇతనికి ఎలా వచ్చే[illegible]?’’ ఏదైనా వ్యాపారం ప్రారంభించా

నేమిటి?" యథాలాపంగా చుట్టకాలుస్తూ అడిగాడు తన సందేహ నివృత్తికోసం.

రామారావు నవ్వేడు!

"నువ్వొట్టి వెర్రి వెధవ్వి! వ్యాపారం మొదలుపెట్టి నాలుగు నెలల్లో ఎవరైనా పెద్దవాళ్లయిపోగలరా?" అని తనకు సమాధానం చెప్పినట్లుంది ఆ నవ్వు! పదిపాళ్ళు అహంకారం, మరో పదిపాళ్ళు నిర్లక్ష్యం కూడా ఆ నవ్వుతో రాగుడు మాతలాడుతున్నట్లు అనిపించింది.

"అదీ ఒక వ్యాపారమే!" తేలిగ్గ అన్నాడు రామారావు.

దీనిలో ఏదో గూఢార్థం వుందని తెలియటానికి ఎంతోసేపు పట్టలేదు గోవిందరావుకి.

"బాగా లాభాలు తీసినట్లున్నావే?" అన్నాడు తన అసమర్థతను నిందించుకుంటున్న ఒక నవ్వు ముఖాన్న పులుముకుంటూ.

"ఆ! లాభాలకు ఏముందిలే! ఎంత పెట్టుపడితే అంత లాభం!" అంతవరకూ తన అసమర్థత వెనుక దాగివున్న ధనవాంఛ మళ్ళీ గోవిందరావు మెదడులో ప్రవేశించింది. నరాలన్నీ వేగంగా పని చేయటం ప్రారంభించాయి.

"లాభం" మాట వినేసరికి శరీరంలో ఏదో విద్యుత్తు ప్రవేశించినట్లయింది. గోవిందరావుకు స్నేహితులు చాలా మంది వున్నారు. కాని ఒక్కరు కూడా ఇంతవరకూ అతనితో లాభం గురించి చర్చించలేదు.

ఇంతకాలానికి రామారావు ఒక్కడే అతనికి సరియైన మిత్రుడిలా కనిపించేడు! రామారావు చేసే వ్యాపారం ఏదో తెల్సుకుంటే త్వరలోనే లక్షాధికారి అయిపోవచ్చు.

మళ్ళీ అతనికి దగ్గరగా లాక్కొని రహస్యం మాట్లాడుతున్నట్లు ముఖంపెట్టి రామారావుతో అన్నాడు 'ఆ వ్యాపారం నాకూ చెప్పకూడదూ! కష్టాల్లో వున్నాను!'

'చెప్పటానికేముంది! నువ్వు నాకు బాల్యమిత్రుడివి! నీకు సాయంచేయటంకంటే నాకు కావల్సినదేముంటుంది? కాని ఆ వ్యాపారం చేయటానికి చాలా ధైర్యం కావాలి! నీలాటివాళ్ళు పనికిరారు!_సరే కాని, నాలుగు వందలువుంటే సర్దు! మళ్లీ రెండువారాల్లో ఇచ్చేస్తాను!' అన్నాడు రామారావు లౌక్యంగా.

గోవిందరావుకి లౌక్యం తెలీకపోయినా వ్యవహారం చెడిపోకుండా సర్దుకోటం మాత్రంచేత నవును! అందుకే తెలివిగా అన్నాడు. 'రోలువచ్చి మద్దెలతో మొరపెట్టుకుందట! నాలుగువందలు ఇప్పుడు హఠాత్తుగా ఎక్కడి నుంచితేను? నువ్వు అడిగావు కాబట్టి రెండువందలు ఎక్కడయినా ప్రయత్నించి సర్దుతాను. ఇంతకీ ఆ వ్యాపారం విషయం చెప్పు!' అతనిలో ఆ వ్యాపారాన్ని గురించి తెల్సుకోవాలన్న ఉత్సుకత పెరుగుతోంది! రామారావు ఆ తరుణాన్ని వదులుకునే ఘూర్ఖుడు కాడు. అందుకే మాటను జాగ్రత్తగా వినియోగపరచుకునే పరిస్థితి ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు.

వెయ్యిరూపాయలు ఇచ్చి దాని బదులుగా రెండువేల రూపాయల దొంగ కరెన్సీ తెచ్చుకునే విధానంగురించి విపులంగా బోధపరిచాడు. తరువాత జేబులోని నోట్లు కొన్ని బయటకుతీసి చూపించాడు!

గోవిందరావుకు ఆశ్చర్యంతో నోటమాట పెగల్లేదు.

అవి మామూలు నోట్లలాగేవున్నాయి! ఏమీ తేడా కనిపించటంలేదు!

'బ్రహ్మదేవునికయినా వీటిని గుర్తించటం దుర్లభం" అనుకున్నాడు.

ఆ మరునాడే రామారావు రెండువందలు తీసుకొని తన గ్రామం బయలుదేరాడు. వెళ్లేముందు' ఆ దొంగ నోట్ల మరాఠావాళ్లు మోసంచేస్తారు జాగ్రత్త! అని చెప్పి మరీ వెళ్లాడు.

ఆ రాత్రి గోవిందరావుకి నిద్రపట్టలేదు!

వెయ్యిరూపాయలకు రెండువేలు.! పది[illegible] ఇరవయివేలు!

ఎంతడబ్బు పెడితే అంతలాభం!

పాతవైభవమంతా దొంగనోట్ల ప్రాభవంతో [illegible]ళ్ళీ కళ్లముందు తిరుగాడింది.

మరుసటిదినం భార్యపేర మిగిలివున్న ఆఖరి ఏభయి సెంట్లభూమి నాలుగువేలరూపాయలకు అమ్మేశాడు! ఆ డబ్బు బ్యాగులో బట్టలమధ్య సర్ది రామారావు చెప్పిన చిరునామాకు చేరుకున్నాడు. అవలంబించవలసిన విధానాలు జాగ్రత్తగా పాటించి ఎనిమిదివేల రూపాయల కట్టలూ బ్యాగులో సర్దిరాత్రి రైలుకు తిరిగి స్వగ్రామం బయలుదేరాడు.

(తరువాయి 69 వ పేజీలో)